

5.1.4. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vyučovacího předmětu

RUSKÝ JAZYK

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk v RVP ZV.

Cílem předmětu je osvojování si jazykových znalostí a řečových dovedností vedoucích k účinné komunikaci v cizím jazyce. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni číst s porozuměním přiměřené texty, porozumět ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí, dorozumět se v běžných životních situacích a hovořit o jednotlivých tématech.

Předmět má dále prohlubovat poznání ruské kultury, vést k pochopení, respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně ve třídách prima a sekunda.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Ruský jazyk se vyučuje ve skupinách o počtu přibližně 10 – 22 žáků. Hodiny probíhají ve třídě určené pro výuku cizích jazyků, případně ve třídě kmenové. Žáci se dělí na skupiny v rámci ročníků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí. Žáci jsou vedeni k tomu, aby znalosti ruského jazyka využívali nejen k vlastnímu myšlenkovému obohacování, ale i k opatřování informací z cizojazyčných zdrojů pro jiné vyučovací předměty.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- využívají dovednosti v situacích, kdy čelí novým jazykovým situacím
- v jazykových situacích s ohledem na vliv společenských podmínek poznávají smysl a cíl učení

- podílejí se na získávání nové zkušenosti a využívá schopnost jejich začlenění do systému existujících jazykových i obecných znalostí
- zamýšlí se nad vlastními komunikativními potřebami při objevování jinakosti na základě jazykového citu, komunikačního povědomí, obecných fonetických a studijních dovedností

Postup:

- vhodně motivujeme žáky k využívání odhodlanosti a dovednosti v komunikačních situacích
- zadáváme takové úkoly a výukové postupy, při kterých žáci sami vyhledávají informace a kombinují je
- vedeme žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- žáci vnímají nejrůznější problémové situace s jazykem užívaným odlišnými kulturami
- nové znalosti používají k modifikaci a restrukturalizaci znalostí dřívějších, samostatně pak řeší problémy za pomoci vhodných způsobů řešení
- kriticky myslí s ohledem na vnější podmínky, situace a omezení, za kterých komunikace probíhá.

Postup:

- umožňujeme volný přístup k informačním zdrojům
- vytváříme takové jazykové situace, kdy si žáci potřebu řešit problémy uvědomují, přijímají je, přizpůsobují se jim a dokáží je řešit.

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na základě osvojených jednoduchých mluvnických a frazeologických struktur v běžných situacích každodenního života
- žáci v přímém i simulovaném hovoru prokazují schopnosti tím, že reagují, navazují a udržují kontakt přiměřeně ke svému věku

Postup:

- navozujeme komunikativní situace odpovídající zájmům, znalostem a zkušenostem žáků
- procvičujeme nejen pohotové, ale i správné reakce v daných situacích

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupinách
- jsou schopni sebekontroly
- respektují názory ostatních

Postup:

- podněcujeme žáky k argumentaci
- vedeme žáky k sebehodnocení podle vymezených kritérií

- vedeme žáky k vnímání vlastního pokroku

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup:

- vedeme žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání si
- vedeme žáky k diskusi

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci
- žáci využívají jazykové znalosti v zájmu vlastního rozvoje

Postup:

- napomáháme při cestě ke správnému řešení
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- nabízíme dostatek možností k propojení jazykových znalostí s využitím ve vlastním životě

Průřezová témata v předmětu ruský jazyk

Předmětem ruský jazyk prolínají průřezová témata, která napomáhají rozvoji osobnosti žáka.

OSV – osobnostní a sociální výchova

- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- formuje studijní dovednosti
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů

VDO – výchova demokratického občana

- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti

- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

EGS – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory

MKV – multikulturní výchova

- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu

EV – environmentální výchova

- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

MDV – mediální výchova

- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace